

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Prezes Rady Ministrów
DSPA-140-182(5)/09

Warszawa, 9 marca 2010 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Przekazuję przyjęte przez Radę Ministrów stanowisko wobec poselskiego projektu ustawy

- o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw (druk nr 2471).

Jednocześnie informuję, że Rada Ministrów upoważniła Ministra Środowiska do reprezentowania Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych.

(-) Donald Tusk

Stanowisko Rządu

do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw (druk 2471)

Poselska propozycja nowelizacji ustawy z dnia 3 października 2010 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.) oraz niektórych innych ustaw ma na celu doprecyzowanie, uporządkowanie i usprawnienie systemu ocen oddziaływania na środowisko. Ponadto powołany projekt ustawy przewiduje dodatkowo następujące zmiany w:

- 1) ustawie z dnia 7 lipca 1994 roku – Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 118 ze zm.);
- 2) ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, ze zm.);
- 3) ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80 poz. 717 ze zm.);
- 4) ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009, Nr 151, poz. 1220 ze zm.).

Analiza przedłożonego projektu ustawy o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw wskazuje, że projekt jest istotną próbą rozwiązania najpilniejszych i najważniejszych problemów, jakie pojawiają się w związku ze stosowaniem przepisów przedmiotowej ustawy w praktyce. W projekcie proponuje się zatem wprowadzenie określonych zmian, które mają na celu ułatwienie obowiązującej procedury w stosunku do przedsiębiorców.

Ze względu na aktualny stan prawny, który nie reguluje kwestii dopuszczalności odstąpienia od strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentów wymienionych w art. 46 pkt 1, proponuje się w projekcie poselskim wprowadzenie dodatkowej zmiany polegającej na dodaniu w art. 48 ust. 1a, który umożliwi dokonywanie odstąpienia od strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Jednocześnie ze względu na różny charakter dokumentów

wymienionych w art. 46 pkt 1 zasadne jest odmienne ukształtowanie przesłanek niż w stosunku do dokumentów wymienionych w art. 46 pkt 2.

W związku z powyższym za zasadne uznać należy dodatkowe, w stosunku do projektu poselskiego wprowadzenie zmiany polegającej na dodaniu w art. 48 ust. 1a oraz nadania nowego brzmienia ust. 2:

„1a. Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, o którym mowa w ust. 1, w przypadku dokumentów, o których mowa w art. 46 pkt 1, może dotyczyć wyłącznie projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje przyjętych już dokumentów.

2. Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, o którym mowa w ust. 1, w przypadku dokumentów, o których mowa w art. 46 pkt 2, może dotyczyć wyłącznie projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje w ustaleniach przyjętych już dokumentów lub projektów dokumentów dotyczących obszarów w granicach jednej gminy.”.

Następną kwestią uregulowaną w projekcie nowelizacji poselskiej jest określenie procedury postępowania organów w sytuacji, gdy wymagane jest opiniowanie dokumentów, w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, w odniesieniu do planowanych inwestycji obejmujących obszar dwóch lub więcej województw. Drugą kwestią jest wskazanie, iż chodzi nie tylko o dokumenty opracowywane przez centralne, ale także przez naczelne organy administracji rządowej. Zaznaczyć jednakże należy, iż proponowana zmiana w art. 57 ust.1 projektu poselskiego odnosi się tylko do opiniowania dokumentów w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, nie uwzględnia natomiast faktu, iż organy te są również organami uzgadniającymi, w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W ocenie Rządu zmiana dokonywana w art. 57 powinna, w celu osiągnięcia spójności, otrzymać następujące brzmienie:

„Art. 57. 1. Organem właściwym w sprawach opiniowania i uzgadniania w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko jest:

- 1) Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska - w przypadku dokumentów opracowywanych i zmienianych przez naczelne lub centralne organy administracji rządowej;
- 2) regionalny dyrektor ochrony środowiska - w przypadku dokumentów innych niż wymienione w pkt 1.

2. W przypadku opiniowania i uzgadniania w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko dokumentu, którego planowana realizacja obejmuje obszar dwóch województw, opinię wydaje i uzgodnienia dokonuje regionalny dyrektor ochrony środowiska, na którego obszarze właściwości znajduje się większa część terenu, na którym ma być realizowany ten dokument, w porozumieniu z zainteresowanym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

3. W przypadku opiniowania i uzgadniania w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko dla dokumentu, którego planowana realizacja wykracza poza obszar dwóch województw, opinię wydaje i uzgodnienia dokonuje Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska.”.

W związku ze zmianą art. 57 nowelizowanej ustawy należy także odpowiednio dostosować brzmienie art. 58 zmienianej ustawy, tak aby Główny Inspektor Sanitarny był organem opiniującym, w przypadkach, gdzie również organem opiniującym jest Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, tzn. również w przypadku dokumentów opracowywanych lub zmienianych przez organy naczelne. Ponadto proponujemy rozważenie zmiany tego przepisu, poprzez przeniesienie części kompetencji państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego na państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, poprzez wskazanie, że to drugi z ww. organów jest właściwym, w sprawach opiniowania w ramach strategicznych ocen, w przypadku studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin. W związku z powyższym proponuje się następujące brzmienie art. 58:

„Art. 58 Organem Państwowej Inspekcji Sanitarnej właściwym w sprawach opiniowania i uzgadniania w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko jest:

- 1) Główny Inspektor Sanitarny - w przypadku dokumentów opracowywanych i zmienianych przez naczelne lub centralne organy administracji rządowej;
- 2) państwowy wojewódzki inspektor sanitarny – w przypadku dokumentów innych niż wymienione w pkt 1 i 3;
- 3) państwowy powiatowy inspektor sanitarny – w przypadku miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin.”.

Kolejna zmiana ujęta w poselskim projekcie ustawy dotyczy postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, gdzie nie ma możliwości stosowania zawieszenia tego postępowania do momentu złożenia przez wnioskodawcę raportu o oddziaływaniu

przedsięwzięcia na środowisko. Proponowana regulacja art. 63 ust. 5 jest analogiczna do istniejącego przepisu ust.4 w art. 69 nowelizowanej ustawy i jest zasadna.

Propozycja zmiany art. 67 ustawy stanowi wyłącznie korektę nieadekwatnych przywołań zawartych w art. 36 ustawy z dnia 12 lutego 2009 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego (Dz. U. Nr 42, poz.340).

Proponowana w projekcie poselskim zmiana art. 69 polegająca na dodaniu ust. 5 ma charakter porządkujący. W dotychczasowym stanie prawnym wątpliwości budziła dopuszczalność wniesienia zażalenia na postanowienie o zawieszeniu postępowania w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. W związku z powyższym ustalenie, że na postanowienie to zażalenie nie będzie przysługiwało, jednoznacznie usuwa dotychczasowe niejasności.

Następną kwestią, która została poddana nowelizacji jest odstąpienie od obowiązku uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w przypadku zmiany decyzji o pozwoleniu na budowę, decyzji o zatwierdzeniu projektu budowlanego oraz decyzji o pozwoleniu na wznowienie robót budowlanych, wydawanych na mocy ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, w zakresie odstąpienia od zatwierdzonego projektu budowlanego co do charakterystycznych parametrów obiektu budowlanego: kubatury, powierzchni zabudowy, wysokości, długości, szerokości i liczby kondygnacji oraz zapewnienia warunków niezbędnych do korzystania z tego obiektu przez osoby niepełnosprawne, niepowodujących zmian uwarunkowań zawartych w wydanej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. W związku z powyższym proponowana zmiana powiększa katalog sytuacji niewymagających uzyskania decyzji środowiskowej. Warunek uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nie będzie miał zastosowania w przypadku zmian decyzji wydawanych na mocy ustawy – Prawo budowlane, wskazanych w art. 72 ust.1 pkt 1 zmienianej ustawy.

Ponadto Rząd pragnie wskazać, iż zasadne jest wprowadzenie zmiany w art.72 ust. 1 poprzez dodanie pkt 16 w brzmieniu: „decyzji o zezwoleniu na prowadzenie obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych wydana na podstawie ustawy z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (Dz. U. Nr 138, poz. 865)”.

Decyzja o zezwoleniu na prowadzenie obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych wydawana zgodnie z art.15 ustawy o odpadach wydobywczych wymaga decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Wskazany akt administracyjny jest jedynym niewymienionym w katalogu w art.72 ust.1 zmienianej ustawy. Powoduje to poważne wątpliwości interpretacyjne, co do relacji art. 15 i 16 ustawy o odpadach wydobywczych w stosunku do postanowień ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Proponowaną w projekcie poselskim zmianę art. 72 ust. 2 ocenić należy jako niezbędną, gdyż wyjaśnia ona wątpliwości dotyczące obowiązku uzyskania ponownie lub zmiany posiadanej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Kolejna propozycja zmiany ujęta w projekcie poselskim dotyczy określenia sposobu wydłużenia terminu do składania wniosków o wydanie decyzji wymienionych w art.72 ust.1. Zmiana ta jest niewątpliwie potrzebna, niemniej jednak w celu rozstrzygnięcia wątpliwości, co do charakteru prawnego wydłużenia terminu i jednoznacznego przesądzenia, że uprawnienie to wynika z mocy samej ustawy, a nie decyzji organu proponuje się modyfikację propozycji poselskiej poprzez nadanie nowego brzmienia ust. 4 w art. 72:

„4. Złożenie wniosku o wydanie decyzji, o których mowa w ust. 1, może nastąpić w terminie 6 lat od dnia, w którym decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach stała się ostateczna, o ile strona, która złożyła wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub podmiot, na który została przeniesiona ta decyzja, otrzymali, przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 3, od organu, który wydał decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, stanowisko, że realizacja planowanego przedsięwzięcia przebiega etapowo oraz nie zmieniły się warunki określone w tej decyzji. Zajęcie stanowiska następuje w drodze postanowienia.”.

Z powyższej propozycji wynika również konieczność zmiany w art. 72 ust. 3, poprzez dodanie zwrotu „z zastrzeżeniem ust. 4”. Dlatego proponuje się, aby art. 72 ust. 3 otrzymał następujące brzmienie:

„3.Decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dołącza się do wniosku o wydanie decyzji, o których mowa w ust. 1. Złożenie wniosku powinno nastąpić w terminie 4 lat od dnia, w którym decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach stała się ostateczna, z zastrzeżeniem ust. 4”.

Następna, proponowana przez projektodawców zmiana, dotyczy wprowadzenia ust. 4a w art.72, którego regulacja dopuszcza możliwość wniesienia zażalenia na postanowienie w przedmiocie wydłużenia terminu bądź jego odmowy. Zaproponowaną zmianę także należy ocenić pozytywnie, gdyż w celu zapewnienia lepszej ochrony prawnej inwestora, zasadne jest przyznanie środka zaskarżenia na wydane postanowienie.

Dodatkowo w art. 72 zmienianej ustawy proponuje się uchylenie ust. 7. Propozycję tą należy ocenić pozytywnie. Uchylenie tego przepisu wynika z potrzeby uregulowania stanu powodującego wątpliwości wynikające z relacji pomiędzy decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach, a decyzją wydawaną w trybie art. 72 ust. 7, czyli decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach w zakresie oddziaływania na obszar Natura 2000. Aktualne brzmienie art. 72

ust. 7 oznacza, że niezależnie od tego, kiedy decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach została wydana to inwestor w sytuacji, o której mowa w tym przepisie, musi wystąpić z wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w zakresie oddziaływania na obszar Natura 2000. Sytuacja ta rodzi problem związany m. in. z uwzględnieniem zasady praw nabytych. W związku z powyższym nie jest zasadne pozostawienie w mocy dotychczasowego uregulowania.

Odnosnie, zaproponowanego w noweli poselskiej, dodania nowego art. 72 a, należy wskazać, iż przyjęcie powyższej propozycji tj. możliwości przenoszenia decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach na inny podmiot stanowić będzie bardzo duże udogodnienie dla podmiotów podejmujących przedsięwzięcia, które obwarowane są wymogiem uzyskania takiej decyzji.

Nowela poselska proponuje ponadto wprowadzenie wobec wnioskodawcy obowiązku przedkładania wypisu z ewidencji gruntów wraz z raportem oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (proponowany w art.74 ust.1a i 1b). Dzięki proponowanej zmianie nastąpi wykluczenie konieczności aktualizowania złożonych wcześniej wypisów, tak jak to jest obecnie, czyli w momencie składania wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Proponowaną zmianę ocenić należy jako celową i potrzebną, jednakże ze względu na ciężący na organie obowiązek w zakresie ustalenia stron, proponuje się modyfikację propozycji poselskiej. Zasadnym jest pozostawienie obowiązku przedkładania wypisu z ewidencji gruntów wraz z wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w sytuacjach, kiedy nie ma zastosowania art.49 Kodeksu postępowania administracyjnego, tj. kiedy liczba stron nie przekracza 20. W przypadku spełnienia przesłanek z art. 49 Kodeksu postępowania administracyjnego obowiązek przedłożenia wskazanych wyżej dokumentów następowałby zgodnie z propozycją zawartą w projekcie poselskim.

Za celowe uznać należy zharmonizowanie przepisów art. 74 ust. 1 pkt. 4 i 6 tj. ustawowe zwolnienie z obowiązku przedkładania wypisu z ewidencji gruntów obejmującego przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie oraz obejmującego obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie polegające na poszukiwaniu lub rozpoznawaniu złóż kopalin, na wydobywaniu kopalin ze złóż, na bezzbiornikowym magazynowaniu substancji oraz składowaniu odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych.

W związku z przedstawioną wyżej argumentacją zasadnym jest wprowadzenie zmiany w art. 74 poprzez dodanie ust. 1a-1c, w brzmieniu:

„1a. Jeżeli liczba stron w postępowaniu o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przekracza 20, dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których

stwierdzono obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, wypis z rejestru gruntów obejmujący przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie oraz obejmujący obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie, przedkłada się wraz z raportem o oddziaływaniu na środowisko.

1b. Jeżeli liczba stron w postępowaniu o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przekracza 20, dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których nie stwierdzono obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, wypis z rejestru gruntów obejmujący przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie oraz obejmujący obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie, przedkłada się w terminie 14 dni od dnia, w którym postanowienie stało się ostateczne.

1c. Jeżeli liczba stron w postępowaniu o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przekracza 20, dla przedsięwzięć wymagających decyzji, o których mowa w art. 72 ust.1 pkt 4 i 5 oraz sztucznych zbiorników wodnych nie wymaga się wypisu, o którym mowa w ust.1 pkt 6.”

Zaproponowana zmiana dopuszcza możliwość późniejszego dołączania wypisu z rejestru gruntów dla postępowań, dla których pisma w sprawie doręcza się w trybie art. 49 Kodeksu postępowania administracyjnego.

W związku z propozycjami zmian, o których mowa powyżej celowym byłoby wprowadzenie także nowelizacji art.74 ust.1 pkt 6 w brzmieniu:

„6)wypis z rejestru gruntów obejmujący przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie oraz obejmujący obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie, z zastrzeżeniem ust.1a- 1c.”

Proponowana zmiana w art. 75 ust. 1 pkt. 1 lit. g ustawy ma charakter porządkujący. Wyjaśnia ona kwestie właściwości regionalnego dyrektora ochrony środowiska w stosunku do działań polegających na zmianie lub rozbudowie przedsięwzięć wymienionych w literach a-d powołanego punktu. Jednakże w proponowanej poprawce poselskiej nastąpiło niepełne odwołanie w art. 75 ust. 1 pkt. 1 lit. g, w związku z tym zasadne byłoby rozszerzenie o postanowienia zawarte w lit. e i f.

W odniesieniu do zaproponowanej w projekcie poselskim zmiany art. 84 ustawy polegającej na dodaniu ust. 1a, zgodnie z którym wydając decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, w przypadku, gdy nie została przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, właściwy organ nie określa uwarunkowań wskazanych w art. 82 ust. 1 ustawy, zasadnym wydaje się odstąpienie od tej zmiany.

Wynika to z faktu, iż w niektórych standardowych, znanych organom i powtarzających się sytuacjach, nałożenie obowiązku określonego sposobu prowadzenia robót budowlanych pozwala

uniknąć znaczącego oddziaływania na środowisko, a tym samym odstąpić od nakładania obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Wprowadzenie zmiany w proponowanym ust. 1a, pozbawi organy prowadzące postępowania zmierzające do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, takiej możliwości.

Kolejna proponowana w projekcie poselskim zmiana dotyczy nowego brzmienia art. 87, polegającego na dokonaniu wyjaśnienia stosowania art. 155 Kodeksu postępowania administracyjnego. W przypadku zmiany decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zasadne jest przyjęcie, iż stosuje się odpowiednio przepisy o uzyskiwaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Zastosowanie powinny mieć również przepisy art.155 Kodeksu postępowania administracyjnego, przy czym zgodę wyraża tylko strona, która złożyła wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub podmiot, na którego została przeniesiona decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach.

Ze względu na konieczność wyjaśnienia wątpliwości odnośnie stosowania przepisów działu VI ustawy dotyczącego postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko, w przypadku zmiany decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, zasadne wydaje się uzupełnienie zdania pierwszego art. 87 w brzmieniu proponowanym w projekcie poselskim o stosowną regulację. Z uwagi na powyższe proponuje się aby zdanie pierwsze zmienianego art. 87 otrzymało brzmienie:

„Przepisy niniejszego działu oraz działu VI ustawy stosuje się odpowiednio w przypadku zmiany decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (...).”

Proponowaną zmianę art. 88 ust.4 należy ocenić pozytywnie, gdyż istnieje potrzeba dokładniejszego określenia możliwości wprowadzenia instytucji zawieszenia postępowania w toku tzw. ponownej oceny.

W projekcie poselskim, w art. 130 ustawy zaproponowano wprowadzenie ust. 4, regulującego podległość regionalnych dyrektorów ochrony środowiska w stosunku do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Propozycję taką należy uznać za zasadną. Odnosząc się do zawartego w projekcie poselskim uzasadnienia do wprowadzenia przedmiotowej zmiany należy zauważyć, iż wprawdzie regionalni dyrektorzy ochrony środowiska są organami administracji rządowej niezespolonej, a cechą takich organów, jak wskazuje doktryna prawa administracyjnego, stanowi fakt, iż podlegają one centralnemu organowi administracji rządowej jednakże literalne wskazanie, iż regionalni dyrektorzy ochrony środowiska podlegają Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska, wykluczy ewentualne wątpliwości interpretacyjne w tym zakresie.

Celowe jest natomiast wprowadzenie, zaproponowanej w projekcie poselskim, zmiany w art. 153, z uwagi na konieczność wykluczenia niejasności, w odniesieniu do postanowień wydawanych w sprawach, których rozpatrywanie rozpoczęło się na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska i nie zostało zakończone decyzją ostateczną. Kompetencje do wydawania takich postanowień przejęte zostały przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i regionalnych dyrektorów ochrony środowiska, odpowiednio od Ministra Środowiska oraz wojewodów, marszałków województw i dyrektorów urzędów morskich, na podstawie ust. 1 tego przepisu. Proponuje się jednakże pozostawienia obecnie obowiązującego brzmienia ust. 2 natomiast wprowadzenie proponowanej w projekcie poselskim zmiany poprzez dodanie w ww. artykule ust. 2a:

„2a. Na postanowienia w sprawach, o których mowa w ust. 1, wydane przez:

- 1) Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska – nie przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy;
- 2) regionalnych dyrektorów ochrony środowiska – nie przysługuje zażalenie”.

W projekcie poselskim została także podniesiona kwestia przepisów normujących procedurę zmiany decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, wydanej na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska poprzez propozycję dodania art.155a wprowadzającego możliwość dokonywania zmiany tych decyzji, co jest zmianą zasadną i potrzebną. Proponuje się jednakże umieszczenie tej regulacji w przepisach przejściowych projektu poselskiego (np. jako art. 7), w następującym brzmieniu:

„Do zmian decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia wydanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. –Prawo ochrony środowiska stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1.”.

W projekcie poselskim została zaproponowana również zmiana art.156, która powinna zostać usunięta. Ze względu na upływ czasu przewidziany na przejęcie kompetencji w ramach postępowań w zakresie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, wprowadzenie proponowanej zmiany byłoby niezasadne. W związku z tym zasadne jest także wykreślenie proponowanego w projekcie poselskim art. 156a.

W odniesieniu do zmiany zaproponowanej w ustawie – Prawo budowlane należy wyjaśnić, iż propozycja zmiany art. 29 ust. 3, polega na wyłączeniu z katalogu przedsięwzięć,

które wymagają uzyskania pozwolenia na budowę, przedsięwzięć, co do których nie stwierdzono obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko lub na obszar Natura 2000. Proponowane rozwiązanie stanowi ułatwienie działań po stronie inwestorów. Należy jednak zaznaczyć, iż przedstawiona propozycja może zostać negatywnie przyjęta przez Komisję Europejską w kontekście projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. W innych krajach Unii Europejskiej nie są stosowane tego typu rozwiązania, co w konsekwencji może stanowić pewne ryzyko przy ocenie wypełnienia wymogów kwalifikujących do współfinansowania. Należy ponadto zaznaczyć, iż przyjęcie proponowanej w projekcie poselskim zmiany w ustawie – Prawo budowlane wymagałoby odpowiedniej zmiany w art. 72 ust.1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, polegającej na dodaniu do katalogu sytuacji, w których konieczne jest uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, zgłoszenia w rozumieniu art. 30 ustawy - Prawo budowlane.

Odnosnie propozycji zmiany ustawy – Prawo ochrony środowiska należy zauważyć, iż proponowana zmiana, polegająca na wykreśleniu art. 381, ma przede wszystkim charakter porządkujący i jest w pełni zasadna.

W zakresie zmian do ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wskazano, w art. 4 projektu poselskiego, iż decyzje dotyczące inwestycji celu publicznego na terenach zamkniętych wydaje wojewoda. Zmiana jest w pełni zasadna i rozwiązuje istotny problem natury ustrojowo – organizacyjnej.

W zakresie zmian do ustawy o ochronie przyrody należy wyjaśnić, iż przedstawiona w projekcie poselskim zmiana art. 52 ust. 1 pkt 11 nie jest w pełni zgodna z Dyrektywą Rady 92/43/EWG (Dyrektywa Siedliskowa), ponieważ art. 12 ust. 1 lit. b Dyrektywy wprowadza zakaz „celowego niepokojenia tych gatunków, w szczególności podczas okresu rozrodu, wychowu młodych, snu zimowego i migracji”, w związku z czym jest to całkowity zakaz niepokojenia zwierząt gatunków chronionych, określający jednocześnie kiedy czynność ta jest szczególnie szkodliwa dla zwierząt. Natomiast przepis ten byłby zgodny z Dyrektywą Rady 79/409/EWG (Dyrektywa Ptasia), której art. 5 lit. d wprowadza zakaz „umyślnego płoszenia tych ptaków, szczególnie w okresie lęgowym i wychowu młodych, jeśli mogłoby to mieć znaczenie w odniesieniu do celów niniejszej dyrektywy”. W związku z wyżej wymienioną niezgodnością zapisu z Dyrektywą Siedliskową, w ocenie Rządu, nie należy na obecnym etapie wprowadzać przedmiotowej zmiany. Dlatego propozycje zmiany art. 5 pkt 1 opiniuje się negatywnie.

Zawartą w art. 5 pkt 2 projektu poselskiego, propozycję zmiany brzmienia art. 56 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody, polegającą na dodaniu pkt 4a w tym przepisie, należy doprecyzować, poprzez wskazanie do jakich grup gatunków przepis ten może mieć zastosowanie, tj.: do gatunków objętych ochroną ścisłą, gatunków ptaków oraz gatunków wymienionych w załączniku IV Dyrektywy Siedliskowej. Zgodnie bowiem z art. 16 ust. 1 lit. c Dyrektywy Siedliskowej, możliwe jest wydanie zezwolenia „w interesie zdrowia i bezpieczeństwa publicznego lub z innych powodów o charakterze zasadniczym wynikających z nadrzędnego interesu publicznego, w tym z powodów o charakterze społecznym lub gospodarczym oraz powodów związanych z korzystnymi skutkami o podstawowym znaczeniu dla środowiska”. Natomiast art. 9 ust. 1 Dyrektywy Ptasiej nie wprowadza możliwości wydania zezwolenia w związku z nadrzędnym interesem publicznym. W związku z tym, że art. 5 Dyrektywy Ptasiej nie zabrania niektórych czynności, które zakazane są prawem krajowym, możliwe jest dla nich wprowadzenie przesłanki nadrzędnego interesu publicznego do wydania derogacji, np. w odniesieniu do niszczenia i pogarszania stanu siedlisk ptaków. Przesłanka ta może również dotyczyć takich czynności jak: preparowanie, przetwarzanie oraz wwóz i wywóz - w tych przypadkach nadrzędny interes publiczny nie będzie miał jednak zastosowania.

Dlatego w art. 56 ust. 4 pkt 8 ustawy o ochronie przyrody Rząd proponuje wprowadzenie przesłanki słusznego interesu strony w stosunku do gatunków objętych ochroną częściową, z wyłączeniem ptaków i gatunków wymienionych w załączniku IV Dyrektywy Siedliskowej. W ten sposób przepis ten nie będzie naruszał postanowień Dyrektywy Siedliskowej i Dyrektywy Ptasiej, umożliwi natomiast wydanie derogacji na czynności niewynikające z nadrzędnego interesu publicznego, w przypadku gdy nie będą stanowiły zagrożenia dla środowiska przyrodniczego oraz nie będzie dla nich alternatywy.

Natomiast proponowany art. 56 ust. 4a ustawy o ochronie przyrody należy doprecyzować poprzez zmianę redakcji, tak aby zawierał pełną informację, bez potrzeby odwołania się do innych przepisów.

W związku z powyższym proponujemy zmianę art.5 pkt 2 i 3 projektu poselskiego poprzez nadanie następującego brzmienia art. 56 ustawy o ochronie przyrody:

a) w ust. 4 dodaje się pkt 7 i 8 w brzmieniu:

„7) w przypadku gatunków objętych ochroną ścisłą, gatunków ptaków oraz gatunków wymienionych w załączniku IV Dyrektywy Rady 92/43/EWG - wynikają z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogów o charakterze

społecznym lub gospodarczym lub wymogów związanych z korzystnymi skutkami o podstawowym znaczeniu dla środowiska, lub

8) w przypadku innych gatunków niż wymienionych w pkt 7 - wynikają ze słusznego interesu strony lub koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogów o charakterze społecznym lub gospodarczym lub wymogów związanych z korzystnymi skutkami o podstawowym znaczeniu dla środowiska.”,

b) ust. 4a otrzymuje brzmienie:

„4a. Warunek do wydania zezwolenia, wymieniony w art. 56 ust. 4 pkt 7, w przypadku gatunków ptaków, dotyczy jedynie wydania zezwolenia na niszczenie ich siedlisk i ostoi.”.

Odnosząc się do art. 5 pkt 4 projektu poselskiego pragniemy zauważyć, iż w art. 83 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody należy uwzględnić szczególną sytuację, gdy posiadaczem nieruchomości jest użytkownik wieczysty. Obecnie zgodnie ze wskazanym przepisem, użytkownik wieczysty jest zobowiązany każdorazowo dołączać zgodę właściciela do wniosku o usunięcie drzew lub krzewów. Ze względu na podobieństwo charakteru własności i użytkowania wieczystego proponuje się, aby znieść ten obowiązek względem użytkownika wieczystego, co ułatwi władanie nieruchomością.

Zaproponowana w noweli poselskiej zmiana przepisu art. 83 ustawy o ochronie przyrody umożliwi regionalnym dyrektorom ochrony środowiska ochronę cennych zadrzewień przydrożnych, np. ze względu na występowanie w nich gatunków objętych ochroną gatunkową ścisłą, w tym na podstawie Dyrektywy Siedliskowej i Dyrektywy Ptasiej lub ze względu na wyjątkowe walory krajobrazowe. Organ ten jest kompetentny w tym zakresie, ponieważ jest organem właściwym do rozpatrywania wniosków o odstępstwo od wybranych zakazów w stosunku do gatunków objętych ochroną na terenie województwa.

Ponadto, problem masowego usuwania zadrzewień przydrożnych podnoszony był w licznych wnioskach i skargach społeczeństwa, napływającymi do resortu środowiska, interpelacjach posłów i senatorów, jak i w mediach. Wypełnianie prawa wspólnotowego, poprzez ochronę zadrzewień zasiedlonych przez pachnicę dębową (*Osmoderma eremita*) – gatunek chrząszcza wymagający ochrony ścisłej na podstawie Dyrektywy Siedliskowej, jest również przedmiotem zainteresowania Komisji Europejskiej.

W związku z tym, że w wyniku badań Stowarzyszenia na Rzecz Ochrony Krajobrazu Kulturowego Mazur "Sadyba" stwierdzono, że drzewa najczęściej zasiedlane przez pachnicę dębową to lipy o pierśnicy pomiędzy 90 a 120 cm oraz dęby i inne gatunki drzew o twardym drewnie o pierśnicy powyżej 100 cm, w art. 83 ust. 2a ustawy o ochronie przyrody proponuje się, aby regionalny dyrektor ochrony środowiska uzgadniał decyzję o usuwaniu zadrzewień przydrożnych w przypadku drzew starszych - o pierśnicy powyżej 100 cm. W ten sposób organ ten będzie uzgadniał usuwanie jedynie drzew mogących mieć znaczącą wartość przyrodniczą. Proponuje się wyłączenie z obowiązku uzgadniania usunięcia drzew obcych gatunków topoli, ze względu na to że nie są siedliskiem tego gatunku chrząszcza, jak również ze względu na ich liczne nasadzenia w latach 50-tych XX w.

W celu umożliwienia organowi podjęcia właściwej decyzji w sprawie usunięcia drzew proponuje się poszerzenie zawartości o załącznik graficzny, który będzie określał usytuowanie drzew lub krzewów na nieruchomości, stosując rozwiązanie analogiczne jak w art. 71 ust. 2 pkt 1 ustawy Prawo budowlane. W związku z tym, że informacje o występowaniu gatunków chronionych w zadrzewieniach mogą być przesłanką do wydania lub uzgodnienia zezwolenia na usunięcie drzew, proponuje się nałożenie obowiązku sprawdzenia przez organ wydający zezwolenie na usunięcie drzew lub krzewów podczas wizji lokalnej, które obecnie są standardowo wykonywane, czy zadrzewienia są zasiedlone przez gatunki chronione. W przypadku gdyby stwierdzono ich występowanie, organ zawiesi postępowanie do czasu przedłożenia decyzji organu właściwego do wydania odstępstwa z zakresu ochrony gatunkowej.

Ponadto proponujemy, aby granica wieku drzew i krzewów, w stosunku do których nie stosuje się obowiązku uzyskiwania zezwolenia na ich usunięcie, została zmieniona z pięciu na dziesięć lat.

Obecnie często przy zagospodarowywaniu terenów zieleni wykorzystywany jest materiał roślinny, którego wiek przekracza 5 lat. W związku z tym często zachodzi potrzeba usunięcia młodych drzew lub krzewów w przypadku ich obumarcia lub w związku ze zmianą koncepcji założenia terenu zieleni. Tego typu działania aktualnie wymagają, pomimo niskiego wieku drzew, uzyskania stosownego zezwolenia, na podstawie art. 83 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie przyrody. Podobna sytuacja zachodzi w przypadku potrzeby usunięcia licznych zadrzewień powstałych na nieużytkach w wyniku sukcesji naturalnej, m.in. w celu przywrócenia gruntu do dobrej kultury rolnej. Podniesienie granicy wieku do 10 lat, w przypadku której należy uzyskać zezwolenie na usunięcie zadrzewień, pozwoli zmniejszyć niezasadne obciążenie administracji, zachowując jednocześnie możliwość ochrony najcenniejszych drzew i krzewów (>10 lat). Nie będzie to miało

negatywnego wpływu na zachowanie i ochronę zadrzewień zakładanych na terenach do tego przeznaczonych, pozwoli natomiast na sprawniejsze i lepsze nimi zarządzanie. Zaproponowana zmiana usprawni prowadzenie działań ochronnych dla półnaturalnych siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków związanych z krajobrazem rolniczym, polegających na usuwaniu powstałych w wyniku sukcesji zadrzewień młodych zadrzewień.

Mając na uwadze powyższe Rząd proponuje następującą treść zmian w art. 83:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Usunięcie drzew lub krzewów z terenu nieruchomości może nastąpić, z zastrzeżeniem ust. 2 i 2a, po uzyskaniu zezwolenia wydanego przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta na wniosek posiadacza nieruchomości. Jeżeli posiadacz nieruchomości nie jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym - do wniosku dołącza się zgodę właściciela lub użytkownika wieczystego nieruchomości.”;

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:

„2a. Wójt, burmistrz albo prezydent miasta wydaje zezwolenie, o którym mowa w ust.1, na usunięcie w obrębie pasa drogowego drogi publicznej drzew o obwodzie pnia powyżej 100 cm mierzonego na wysokości 130 cm, z wyłączeniem obcych gatunków topoli, po uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska. Niewyrażenie stanowiska w terminie 21 dni od dnia otrzymania projektu zezwolenia uznaje się za jego uzgodnienie.

2b. Organ właściwy do wydania zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów, przed jego wydaniem, dokonuje oględzin w zakresie występowania w obrębie zadrzewień gatunków chronionych. W przypadku, o którym mowa w ust. 2a, protokół z oględzin jest przekazywany do regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

2c. W przypadku stwierdzenia występowania gatunku chronionego w obrębie zadrzewień, organ właściwy do wydania zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów zawiesza postępowanie do czasu przedłożenia przez wnioskodawcę decyzji o zezwoleniu na odstępstwo od zakazów w stosunku do tego gatunku.”,

c) w ust. 4 po pkt 7 dodaje się pkt 8 w brzmieniu:

„8) rysunek lub kopię mapy zasadniczej określające usytuowanie drzewa lub krzewu w stosunku do granic nieruchomości i obiektów budowlanych istniejących lub budowanych na tej nieruchomości.”;

c) w ust. 6 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) których wiek nie przekracza 10 lat;”.

Reasumując, poselski *projekt ustawy o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw* opiniuje się pozytywnie, z zastrzeżeniem konieczności zmodyfikowania niektórych przepisów, zgodnie z propozycjami przedstawionymi w Stanowisku Rządu.